

بررسی اثرات عصاره متانولی دانه گیاه رازیانه در مدل پارکینسونی ایجادشده توسط تزریق داخل بطنی 6- هیدروکسی دوپامین در موش‌های صحرائی ماده، با استفاده از آزمون‌های رفتاری

حسن نکیسا¹، فاطمه ایوبی²، وحید احسانی²، مجتبی اکرمیان²، فاطمه خواجه حسنی³، محمدرضا رحمانی²،
محمدالله توکلی²؛ علی شمسی‌زاده⁴

چکیده

زمینه و هدف: استرس‌های اکسیداتیو، در تخریب نورون‌های واقع در جسم سیاه و ایجاد پارکینسون دخالت دارند. گزارش شده است، گیاه رازیانه دارای اثراتی بر تولید شیر و سیستم دوپامینرژیک و همچنین دارای اثرات آنتی‌اکسیدانی است. در این مطالعه، اثر عصاره دانه گیاه رازیانه بر مدل پارکینسونی ایجادشده توسط تزریق داخل بطنی 6- هیدروکسی دوپامین (OHDA-6) در موش‌های صحرائی ماده بررسی شد.

روش تحقیق: در این مطالعه تجربی، 60 سر موش صحرائی ماده، به‌صورت تصادفی، به 6 گروه سالی، پارکینسونی و گروه‌های پارکینسونی تحت تیمار با عصاره تقسیم شدند. القای پارکینسون، با تزریق داخل بطنی تک‌دوز OHDA-6 انجام شد. عصاره متانولی رازیانه با دوزهای 100 و 200 میلی گرم به‌ازای هر کیلوگرم وزن بدن حیوان، به دو روش مکرر (روزانه و به‌مدت 14 روز قبل و 14 روز پس از تزریق OHDA-6) و یا حاد (روز 14 پس از تزریق OHDA-6) گاوژ شد. ارزیابی پارکینسون، با استفاده از آزمایش Rotarod و Wire grasping، چهارده روز پس از تزریق OHDA-6 انجام شد.

یافته‌ها: یافته‌های این مطالعه نشان داد که گاوژ مکرر با هر دو دوز 100 و 200 میلی گرم عصاره رازیانه به‌ازای هر کیلوگرم وزن حیوان، فعالیت‌های حرکتی و قدرت عضلانی را در حیوانات پارکینسونی بهبود بخشید ($p < 0/05$)؛ از سوی دیگر گاوژ حاد عصاره، اثر معنی‌داری بر عملکرد حیوانات پارکینسونی‌شده نداشت.

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که مصرف مزمن عصاره رازیانه می‌تواند باعث بهبود علایم ناشی از پارکینسون در موش‌های صحرائی ماده شود.

واژه‌های کلیدی: پارکینسون؛ رازیانه؛ 6- هیدروکسی دوپامین؛ موش صحرائی

مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، 1394؛ دوره 22 (2): 125-133.

پذیرش: 1394/04/13

دریافت: 1393/06/18

¹ کارشناس ارشد، مرکز تحقیقات مراقبت سالمندی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران؛

² کارشناس ارشد، مرکز تحقیقات فیزیولوژی - فارماکولوژی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران؛

³ پزشک عمومی، گروه رادیولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران؛

⁴ نویسنده مسؤول؛ مرکز تحقیقات فیزیولوژی - فارماکولوژی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران،

آدرس: رفسنجان - دانشکده پزشکی - مرکز تحقیقات فیزیولوژی - فارماکولوژی

تلفن: 0391-5234003 نمابر: 03915225209 پست الکترونیکی: ashamsi@rums.ac.ir

مقدمه

بر روی بعضی از اختلالات عصبی گزارش شده است (13). در مطالعات انجام شده بر روی پارکینسون، به نقش آنتی اکسیدان ها در محافظت نورون های دوپامینرژیک اشاره شده است؛ بنابراین با توجه به مطالعات انجام شده بر روی رازیانه و گزارش خاصیت آنتی اکسیدانی برای این گیاه و همچنین وجود ترکیبات شبه دوپامین (Anethole) در این گیاه، این مطالعه برای بررسی اثر رازیانه بر روی بهبود فعالیت حرکتی در بیماری پارکینسون طراحی گردید.

روش تحقیق

حيوانات

این مطالعه تجربی بر روی 60 سر موش صحرایی نر از نژاد ویستار با وزن 200-300 گرم که به صورت تصادفی در شش گروه ده تایی قرار گرفتند، انجام شد. حیوانات در قفس های شش تایی در حیوان خانه دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان با درجه حرارت 22 ± 2 درجه سانتی گراد و دوره تاریکی-روشنایی 12 ساعته نگهداری شدند و آب و غذا آزادانه در اختیار آنها قرار گرفت. این مطالعه، مطابق با معیارهای راهنمای مراقبت و استفاده از حیوانات آزمایشگاهی انجام شد.

روش عصاره گیری

دانه خشک شده گیاه رازیانه، از هربایوم اصفهان تهیه شد و گونه گیاه، توسط کارشناس هربایوم (محمد اصفاء) با شماره شناسایی 11455 مورد تأیید قرار گرفت. برای عصاره گیری، مقدار 100 گرم از پودر دانه به 100 سی سی متانول 90% اضافه گردید؛ سپس مخلوط حاصل، در دستگاه انکوباتور در دمای 50 درجه سانتیگراد به مدت 48 ساعت قرار داده شد. عصاره به دست آمده، پس از صاف کردن، توسط دستگاه تقطیر در خلاء تغلیظ و در دمای پایین خشک گردید. برای تهیه دوزهای مورد نظر از عصاره رازیانه، از نرمال سالین به عنوان حلال استفاده شد. تهیه محلول ها به صورت روزانه انجام شد.

بیماری پارکینسون (Parkinson Disease)، دومین اختلال شایع تخریب نورونی (neurodegenerative) است که منجر به ایجاد اختلالات حرکتی شدید مانند لرزش در حال استراحت (Resting tremor)، سفتی یا افزایش مقاومت در برابر حرکات غیر فعال (Rigidity)، بی ثباتی وضعیتی (Postural instability) و کندی حرکات ارادی (Bradykinesia) می شود (1). تخریب پیشرونده نورون های دوپامینرژیک در عقده های قاعده ای، مهمترین یافته پاتولوژیکی در مغز بیماران مبتلا به بیماری پارکینسون است (2، 3). نابود شدن این نورون ها، منجر به کاهش انتقال دهنده های عصبی دوپامین در این ناحیه می شود (2). مکانیسم مولکولی دقیق تخریب نورون های دوپامینرژیک و بروز عوارض بیماری پارکینسون ناشناخته است. مطالعات نشان داده اند که احتمالاً استرس اکسیداتیو و التهاب و اختلال عملکرد میتوکندری، نقش کلیدی در پاتوژنز بیماری پارکینسون بازی می کنند (4، 5)؛ بنابراین عواملی که اثرات آنتی اکسیدانی دارند، می توانند نقش درمانی در این بیماری داشته باشند (6، 7).

رازیانه گیاهی است علفی، معطر و چندساله از تیره چتریان (Umbelliferae)، با نام علمی *Vulgare Foeniculum* که ارتفاع آن حدود یک متر، ساقه های آن قائم، استوانه ای، منشعب و سبزرنگ است. قسمت های مورد استفاده این گیاه، ریشه، برگ و میوه آن می باشند (8). در طب سنتی برای این گیاه اثرات ضد التهابی، ضد اسپاسمی، مدری، خلط آوری و ملینی گزارش شده است (8). از مهمترین ترکیبات موجود در این گیاه می توان به فلاونوئیدها، ترکیبات فنولیک، اسیدهای چرب و اسیدهای آمینه اشاره کرد (8). یکی از ترکیبات مهم این گیاه، ماده Anethole است که ساختمانی مشابه با دوپامین دارد (9). همچنین مطالعاتی بر روی اثرات آنتی اکسیدانی این گیاه انجام شده است (10-12)؛ علاوه بر این، اثرات مفید این گیاه

ایجاد مدل پارکینسونی

در ایجاد این مدل، از روش Rodrigues و همکاران استفاده شد (14) که به صورت تزریق تک دوز 6-هیدروکسی دوپامین در محل بطن سوم می باشد. ابتدا موش ها با تزریق درون صفاقی کتامین/زایلانین (100/5mg/kg) بیهوش شدند؛ سپس با استفاده از دستگاه stereotax، سر موش ثابت شد و براساس اطلس Paxinos & Wastson، از سطح استخوان جمجمه در مختصات (DV=8mm below the durra, AP=2mm to bregma, ML=0mm) تزریقات داخل بطنی (بطن سوم) انجام گرفت. توکسین

6-هیدروکسی دوپامین به میزان 200 میکروگرم در حجم 5 میکرولیتر از سالین محتوی اسیدآسکوربات (برای جلوگیری از اکسیداسیون و تخریب 6-OHDA) تزریق شد. دو روز بعد از القای پارکینسون، برای تأیید القای پارکینسون در موش ها آزمایش های زیر انجام گرفت.

1- آزمون پیچش بدن بالارفته (elevated body swing test (EBST)) بر طبق روش شرح داده شده توسط Borlongan و همکاران در سال 1995 صورت گرفت (15). به طور خلاصه روش کار بدین صورت است که دم موش، از محدوده 2 سانتی متری محل اتصال با بدن، گرفته شده و به بالا آورده می شود؛ به طوری که بینی حیوان 2 سانتی متر بالای سطح اتکا قرار گیرد. در این حالت حیوان بدن خود را به سمت راست یا چپ می پیچاند که تعداد این پیچش ها به هر طرف نشان دهنده شدت بیماری می باشد؛

2- حیوان بر روی میز قرار می گیرد. چنانچه طرز ایستادن و راه رفتن حیوان طبیعی بود، نمره ای دریافت نمی کند (نمره صفر می گیرد)؛ در صورتی که حیوان روی میز قرار گیرد و در اثر سفتی عضلات بی حرکت باقی بماند و یا با زحمت با حرکت دست ها و پاها شروع به حرکت کند، به حیوان نمره ای 0/5 داده می شود (16)؛

3- دست راست حیوان، روی سکوی چوبی به ارتفاع 3 سانتی متر قرار می گیرد. چنانچه حیوان حداقل 10 ثانیه دست خود را از روی سکو بر ندارد، نمره 0/5 دریافت می کند. برای دست چپ هم این آزمایش صورت می گیرد. این مرحله در مجموع یک نمره دارد. دست راست حیوان، روی سکوی 9 سانتی متری قرار داده می شود؛ در صورتی که حیوان بتواند دست خود را نگه دارد، نمره «یک» می گیرد و برای دست چپ نیز به همین شکل آزمایش انجام می گیرد. این مرحله در مجموع 2 نمره دارد. حیوان پارکینسونی، از مجموع دو آزمون فوق، نمره 3/5 را دریافت می کند و حیوان سالم نمره صفر می گیرد (16).

گروه های آزمایشی

در این مطالعه از 6 گروه 10 تایی موش صحرایی ماده به شرح زیر استفاده شد:

گروه 1- گروه شم که در این گروه پس از کانول گذاری، از حلال 6-OHDA (سالین) استفاده شد. با توجه به اینکه کانول از ساختارهای متفاوتی از مغز عبور می کند؛ بنابراین هدف از طراحی این گروه، بررسی اثر احتمالی کانول گذاری بود.

گروه 2- گروه پارکینسون که در این گروه پس از کانول گذاری، از 6-OHDA برای القای پارکینسون استفاده شد.

گروه های 3 و 4- موش های این دو گروه، با عصاره رازیانه در دوزهای 100 و 200 میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن حیوان، در روز چهاردهم بعد از تزریق 6-OHDA گاواژ شدند. این کار برای بررسی اثر عصاره به صورت حاد بر روی پارکینسون (اثر درمانی) انجام گرفت.

گروه های 5 و 6- در این دو گروه، موش ها، با عصاره رازیانه در دوزهای 100 و 200 میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن حیوان (13، 17)، چهارده روز قبل و چهارده روز بعد از تزریق 6-OHDA (به مدت 28 روز) گاواژ شدند. این کار برای بررسی اثرات عصاره بر روی القای پارکینسون (اثر

آزمایش بررسی قدرت عضلانی و تعادل
(Hanging or wire grasping test): هر موش توسط پاهای جلویی خود، از یک سیم فلزی (80 سانتی متر طول و 7 میلی متر قطر) آویزان شد. هنگامی که حیوان به سیم فلزی چنگ می زد، آن را رها کرده و مدت زمان تأخیر در سقوط حیوان توسط کروномتر ثبت شد. موش ها به صورت تصادفی انتخاب شدند و برای هر موش، سه بار این آزمایش انجام شد. بین هر مرحله آزمایش، 30 دقیقه به حیوان استراحت داده شد (18) (شکل 2).

شکل 2- روش انجام آزمایش آویزان ماندن (Hanging or wire grasping test)

روش تجزیه و تحلیل آماری
داده ها توسط نرم افزار SPSS (ویرایش 20) بررسی شد. با استفاده از آزمون Kolmogorov-Smirnov، نرمال بودن توزیع داده ها بررسی شد. با توجه به اینکه توزیع داده ها نرمال بود ($p > 0/05$ ، all)، نتایج به دست آمده از آزمایش های Rotarod و Grasping، توسط آزمون های آنالیز واریانس یک طرفه و تست تعقیبی توکی تجزیه و تحلیل شدند. $P < 0/05$ به عنوان سطح معنی داری در نظر گرفته شد.

یافته ها

بررسی اثر گاوژ عصاره رازیانه بر فعالیت حرکتی
برای بررسی فعالیت حرکتی، از آزمون استوانه چرخان (Rotarod) استفاده شد. بر طبق نتایج آزمون های

محافظتی) انجام گرفت. لازم به ذکر است که در گروه 1 و 2، گاوژ با نرمال سالین مشابه با گروه 5 و 6 انجام شد.

مطالعات رفتاری

در روز پانزدهم بعد جراحی، برای بررسی اثر عصاره گیاه بر روی عملکرد حیوان، از آزمایش های Wire grasping و Rotarod استفاده شد.

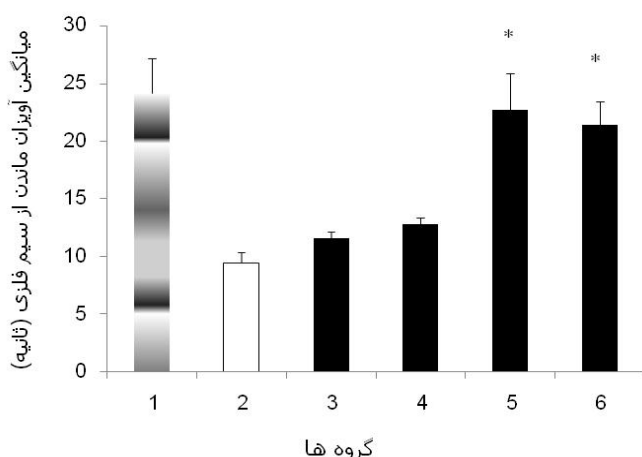
ثبت فعالیت های حرکتی و تعادلی حیوان
(Rotarod accelerating): برای بررسی فعالیت های تعادلی و قدرت هماهنگی حرکتی بین اندام ها، از دستگاه TSE Rotarod System استفاده شد. برای ارزیابی فعالیت تعادلی توسط این دستگاه، حیوان روی میله افقی چرخنده به قطر 3 سانتی متر در حال چرخش با سرعت اولیه 10 دور در دقیقه قرار گرفت. سرعت نهایی، از 10 به 20 دور در دقیقه در طی مدت زمان 20 ثانیه افزایش داده شد. زمان حفظ تعادل و باقی ماندن روی میله، برای هر حیوان ثبت شد. بعد از القای پارکینسون، ابتدا به هر حیوان دوبار فرصت برای عادت کردن و تطابق با دستگاه داده شد (معیار یادگیری، باقی ماندن به مدت 5 دقیقه روی میله می باشد)؛ سپس سه بار دیگر حیوان روی دستگاه قرار گرفته و میانگین زمان به دست آمده محاسبه شد. بعد از هر بار قراردادن حیوان روی دستگاه، به مدت 30 دقیقه به حیوان استراحت داده و سپس فعالیت تعادلی دوباره اندازه گیری شد (18) (شکل 1).

شکل 1- دستگاه استوانه چرخان (Rotarod) برای بررسی فعالیت حرکتی حیوانات

برای بررسی قدرت عضلانی، از آزمون Wire grasping (آویزان ماندن از سیم فلزی) استفاده شد. بر طبق نتایج آزمون‌های ANOVA و Tukey's، القای پارکینسون با استفاده از 6-OHDA، باعث کاهش مدت زمان آویزان ماندن ($9/46 \pm 0/95$ ثانیه) حیوان روی سیم فلزی نسبت به گروه کنترل ($24/13 \pm 3/06$ ثانیه) شد ($p < 0/05$). گاوآژ مزمن (مکرر) حیوانات پارکینسونی شده با دوزهای 100 و 200 میلی گرم عصاره رازیانه به ازای هر کیلوگرم وزن بدن، باعث افزایش میانگین زمان آویزان ماندن حیوانات روی سیم فلزی به ترتیب به مدت $22/67 \pm 3/22$ و $21/45 \pm 1/99$ ثانیه شد که نسبت به گروه پارکینسونی افزایش معنی داری را نشان داد ($\text{all } P < 0/05$).

به هر حال، در حیوانات پارکینسونی که به صورت حاد (یک بار در روز 14) دوزهای 100 و 200 میلی گرم از عصاره رازیانه را به ازای هر کیلوگرم وزن بدن دریافت کرده بودند، اگرچه زمان ماندن روی سیم فلزی افزایش یافت (به ترتیب $11/6 \pm 0/6$ و $12/8 \pm 0/6$ ثانیه) اما این افزایش نسبت به گروه پارکینسونی معنی دار نبود ($\text{all } p > 0/05$) (نمودار 2).

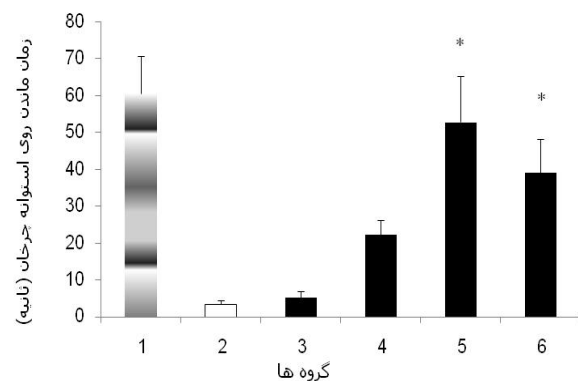

نمودار 2- میانگین زمان آویزان ماندن حیوان روی سیم فلزی در گروه‌های مختلف مورد مطالعه. *: اختلاف معنی دار بین گروه‌های 5 و 6 با گروه 2 ($\text{ANOVA followed by tukey all } P < 0/05$). بقیه علائم و نشانه‌ها مانند نمودار یک است.

ANOVA و Tukey، القای پارکینسون با استفاده از 6-OHDA، باعث کاهش زمان ماندن ($3/46 \pm 0/95$ ثانیه) حیوان روی دستگاه Rotarod نسبت به گروه کنترل ($60/57 \pm 10/17$ ثانیه) شد ($p < 0/05$).

گاوآژ مزمن (مکرر) حیوانات پارکینسونی شده با دوزهای 100 و 200 میلی گرم عصاره رازیانه به ازای هر کیلوگرم وزن بدن، باعث افزایش میانگین زمان ماندن حیوانات روی دستگاه Rotarod به ترتیب به مدت $52/85 \pm 12/34$ و $39/17 \pm 9/16$ ثانیه شد که نسبت به گروه پارکینسونی افزایش معنی داری نشان داد ($\text{all } P < 0/05$).

به هر حال، در حیوانات پارکینسونی که به صورت حاد (یک بار در روز 14) دوزهای 100 و 200 میلی گرم عصاره رازیانه به ازای هر کیلوگرم وزن بدن دریافت کردند، اگرچه زمان ماندن روی دستگاه Rotarod افزایش (به ترتیب: $5/32 \pm 1/6$ و $22/27 \pm 4$ ثانیه) یافت اما این افزایش نسبت به گروه پارکینسونی معنی دار نبود ($\text{all } P > 0/05$) (نمودار 1).

نمودار 1: میانگین زمان ماندن بر روی استوانه چرخان در گروه‌های مختلف مورد مطالعه. *: اختلاف معنی دار بین گروه‌های 5 و 6 با گروه 2 ($\text{ANOVA followed by tukey all } P < 0/05$) (شرح بود: 1) گروه شم؛ 2) گروه پارکینسون؛ 3 و 4) گاوآژ حاد حیوان با عصاره رازیانه در دوزهای 100 و 200 میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن؛ 5 و 6) گاوآژ مزمن (مکرر) با عصاره رازیانه در دوزهای 100 و 200 میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن، نمایش داده‌ها به صورت میانگین $\pm$ انحراف معیار.

بررسی اثر گاوآژ با عصاره بومادران بر قدرت عضلانی

حیوان

بحث

نتایج این مطالعه نشان داد که مصرف طولانی مدت عصاره متانولی گیاه رازیانه، اختلالات حرکتی و نقص در قدرت عضلانی را در موش‌های مبتلا به پارکینسون بهبود می‌بخشد.

اثرات فارماکولوژیک متعددی از جمله: اثرات ضد میکروبی، ضد التهابی، ضد دردی، آنتی‌اکسیدانی، افزایش‌دهنده حافظه، ضد اضطراب و محافظت‌کننده نورونی برای رازیانه گزارش شده است. رازیانه در طب سنتی برای درمان طیف وسیعی از بیماری‌های مرتبط با دستگاه گوارش، غدد درون‌ریز، تولید مثل و تنفسی استفاده می‌شود (8)؛ علاوه بر آن به‌عنوان یک ماده تحریک‌کننده ترشح شیر در مادران شیرده استفاده می‌شود (19).

مطالعات فیتوشیمیایی، حضور ترکیبات باارزش زیادی از جمله: ترکیبات فرار، فلاونوئیدها، ترکیبات فنولیک، اسیدهای چرب و اسیدهای آمینه را در این گیاه نشان داده است (8). یکی از ترکیبات مهم این گیاه، ماده Anethole است. این ماده، ساختمانی مشابه با دوپامین دارد (9)؛ بر همین اساس پیشنهاد شده است که این ماده از طریق اتصال به گیرنده دوپامینی، باعث مهار ترشح پرولاکتین و به‌دنبال آن باعث افزایش ترشح شیر می‌شود. با توجه به نتایج این مطالعه مبنی بر اثرات مفید عصاره رازیانه در پارکینسون، می‌توان این فرضیه را مطرح کرد که Anethole به‌عنوان آگونیست نسبی دوپامین عمل می‌کند؛ بدین ترتیب که در موش‌های پارکینسونی که دوپامین کاهش یافته این ماده اثرات آگونیستی دارد. به هر حال، برای اثبات این موضوع، نیاز به مطالعات بیشتری است.

مطالعات کمی در خصوص اثرات رازیانه بر سیستم عصبی انجام شده است. Naga Kishore و همکاران نشان دادند که دوزهای 100 و 200 میلی‌گرم از عصاره الکلی رازیانه، باعث کاهش اضطراب در موش‌ها می‌شود؛ به‌طوری‌که این اثر قابل مقایسه با دیازپام (داروی استاندارد

ضد اضطراب) می‌باشد (20). به‌تازگی در یک مطالعه جالب، Koppula و همکاران نشان دادند که دوزهای 50، 100 و 200 میلی‌گرم از عصاره کامل رازیانه، منجر به کاهش استرس (القاشده توسط تست شنای اجباری) در موش صحرایی می‌شود (21). علاوه بر آن، در طب قدیم از رازیانه برای افزایش حافظه در کودکان استفاده می‌شده است (19). این موضوع توسط مطالعات جدید نیز تأیید شده است؛ به‌طوری‌که نشان داده شده، عصاره رازیانه باعث افزایش یادگیری و همچنین به‌خاطرآوری در آزمون پاسخ احترازی شرطی (Conditioned avoidance response) می‌شود (21). یکی از عوارض بیماری آلزایمر، زوال عقل¹ است که با اختلال حافظه و اختلالات شناختی تعریف می‌گردد. در مطالعه‌ای نشان داده شد که عصاره الکلی رازیانه، باعث کاهش شدت اختلال حافظه القاشده توسط پیری یا اسکوپولامین می‌شود (13). مقایسه نتایج مطالعه حاضر نیز در خصوص اثرات مفید عصاره الکلی رازیانه بر پارکینسون (که نوعی بیماری تحلیل‌برنده نورونی است) با مطالعات قبلی، تأییدی است بر این فرضیه که رازیانه می‌تواند به‌عنوان یک ماده مکمل برای افزایش شناخت و تمرکز (nootropic drugs) پیشنهاد شود.

گزارش‌های متعددی وجود دارد، مبنی بر اینکه استرس‌های اکسیداتیو با تولید رادیکال‌های آزاد و تضعیف سیستم آنتی‌اکسیدانی مغز، در پاتوژنز بیماری پارکینسون نقش دارند (22). استرس‌های اکسیداتیو، باعث آپوپتوز و ازبین‌رفتن سلول‌های دوپامینی می‌شوند (22). یافته‌ها نشان می‌دهند که مصرف عصاره‌های گیاهی که دارای ترکیبات آنتی‌اکسیدانی هستند، می‌تواند سبب بهبود علائم حرکتی و شناختی ناشی از بیماری پارکینسون شود (23).

نتایج تحقیقات نشان دادند که گیاه رازیانه به‌عنوان منبع غنی حاوی آنتی‌اکسیدان می‌باشد (24). مطالعات فیتوشیمیایی انجام‌شده نشان داده است که چندین ترکیب مختلف از رازیانه

¹ Dementia

حرکتی و بهبود قدرت عضلانی متعاقب ابتلا به پارکینسون مؤثر باشد.

تقدیر و تشکر

این مطالعه حاصل طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان است (کد مصوب 9/2334) که با همکاری مرکز تحقیقات فیزیولوژی - فارماکولوژی دانشکده پزشکی رفسنجان انجام شده است. از کلیه کسانی که در این پژوهش همکاری، مساعدت و راهنمایی‌های لازم را مبذول داشته‌اند؛ تشکر و قدرانی می‌شود.

شامل: Rosmarinic acid، Caffeoylquinic acid، Quercetin-3-O- Eriodictyol- 7-orutinoside و galactoside دارای خاصیت آنتی‌اکسیدانی هستند (25)؛ بنابراین ممکن است بخشی از اثرات مفید رازیانه بر پارکینسون در این مطالعه مربوط به خواص آنتی‌اکسیدانی گیاه باشد.

نتیجه‌گیری

به‌طور خلاصه نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که مصرف مزمن عصاره رازیانه ممکن است در درمان اختلالات

منابع:

- 1- Paviour DC, Surtees RA, Lees AJ. Diagnostic considerations in juvenile parkinsonism. *Mov Disord.* 2004;19(2):123-35.
- 2- Lang AE, AM. L. Parkinson's disease. *New England Journal of Medicine.* 1998;339(15):1044-53.
- 3- Rao SS, Hofmann LA, Shakila. Parkinson's disease: diagnosis and treatment. *Am Fam Physician.* 2006;74(12):2046-54.
- 4- Youdim MB, Ben-Shachar D, Riederer P. The role of monoamine oxidase, iron-melanin interaction, and intracellular calcium in Parkinson's disease. *J Neural Transm Suppl.* 1990;32:239-48.
- 5- Goldstein DS, Holmes C, Kopin IJ, Yehonatan S. Intra-neuronal vesicular uptake of catecholamines is decreased in patients with Lewy body diseases. *J Clin Invest.* 2011;121(8):3320-30.
- 6- Meissner W, Hill MP, Tison F, Gross CE, Bezard E. Neuroprotective strategies for Parkinson's disease: conceptual limits of animal models and clinical trials. *Trends Pharmacol Sci.* 2004;25(5):249-53.
- 7- Sicard KM, Fisher M. The Future of Neuroprotection. In: Wakhloo AK, Gounis MJ, Lieber BB, Mericle RA, Linfante I (eds). *Thrombus and Stroke.* New York: Informa Healthcare USA; 2008. p: 159.
- 8- Badgujar SB, Patel VV, Bandivdekar AH. *Foeniculum vulgare* Mill: a review of its botany, phytochemistry, pharmacology, contemporary application, and toxicology. *Biomed Res Int.* 2014;2014:842674.
- 9- Albert-Puleo M. Fennel and anise as estrogenic agents. *J Ethnopharmacol.* 1980;2(4):337-44.
- 10- Choi EM, Hwang JK. Antiinflammatory, analgesic and antioxidant activities of the fruit of *Foeniculum vulgare*. *Fitoterapia.* 2004;75(6):557-65.
- 11- Celik I, Isik I. Determination of chemopreventive role of *Foeniculum vulgare* and *Salvia officinalis* infusion on trichloroacetic acid-induced increased serum marker enzymes lipid peroxidation and antioxidative defense systems in rats. *Nat Prod Res.* 2008;22(1):66-75.
- 12- Conforti F, Statti G, Uzunov D, Menichini F. Comparative chemical composition and antioxidant activities of wild and cultivated *Laurus nobilis* L. leaves and *Foeniculum vulgare* subsp. *piperitum* (Ucria) coutinho seeds. *Biol Pharm Bull.* 2006;29(10):2056-64.
- 13- Joshi H, Parle M. Cholinergic basis of memory-strengthening effect of *Foeniculum vulgare* Linn. *J Med Food.* 2006;9(3):413-7.

- 14- Rodriguez Diaz M, Abdala P, Barroso-Chinea P, Obeso J, Gonzalez-Hernandez T. Motor behavioural changes after intracerebroventricular injection of 6-hydroxydopamine in the rat: an animal model of Parkinson's disease. *Behav Brain Res.* 2001;122(1):79-92.
- 15- Borlongan CV, Sanberg PR. Elevated body swing test: a new behavioral parameter for rats with 6-hydroxydopamine-induced hemiparkinsonism. *J Neurosci.* 1995;15(7 Pt 2):5372-8.
- 16- Dursun I, Jakubowska-Doğru E, Uzbayb T. Effects of prenatal exposure to alcohol on activity, anxiety, motor coordination, and memory in young adult Wistar rats. *Pharmacol Biochem Behav.* 2006;85(2):345-55.
- 17- Torkzahrani Sh ,, Akhavan-Amjadi M, Mojab F, Alavimajd H. Clinical effect of *Foeniculum vulgare* extract on primary dysmenorrhea. *J Reprod Infertil.* 2007;8(1):45-51. [Persian]
- 18- Razavinasab M, Shamsizadeh A, Shabani M, Nazeri M, Allahtavakoli M, Asadi-Shekaari M, et al. Pharmacological blockade of TRPV1 receptors modulates the effects of 6-OHDA on motor and cognitive functions in a rat model of Parkinson's disease. *Fundam Clin Pharmacol.* 2013;27(6):632-40.
- 19- Lim TK. Edible medicinal and non-medicinal plants. Springer New York, Philadelphia; 2012. Vol 5. pp:35-59
- 20- Naga Kishore R, Anjaneyulu N, Ganesh MN, Sravya N. Evaluation of anxiolytic activity of ethanolic extract of *Foeniculum vulgare* in mice model. *Int J Pharm Pharm Sci.* 2012;4(3):584-6.
- 21- Koppula S, Kumar H. *Foeniculum vulgare* Mill (Umbelliferae) attenuates stress and improves memory in wister rats. *Trop J Pharm Res.* 2013;12(4):553-8.
- 22- Dias V, Junn E, Mouradian MM. The role of oxidative stress in Parkinson's disease. *J Parkinsons Dis.* 2013;3(4):461-91.
- 23- Dani C, Pasquali MA, Oliveira MR, Umezu FM, Salvador M, Henriques JA, et al. Protective effects of purple grape juice on carbon tetrachloride-induced oxidative stress in brains of adult Wistar rats. *J Med Food.* 2008;11(1):55-61.
- 24- Shahat AA, Ibrahim AY, Hendawy SF, Omer EA, Hammouda FM, Abdel-Rahman FH, et al. Chemical composition, antimicrobial and antioxidant activities of essential oils from organically cultivated fennel cultivars. *Molecules (Basel, Switzerland).* 2011;16(2):1366-77.
- 25- Parejo I, Jauregui O, Sanchez-Rabaneda F, Viladomat F, Bastida J, Codina C. Separation and characterization of phenolic compounds in fennel (*Foeniculum vulgare*) using liquid chromatography-negative electrospray ionization tandem mass spectrometry. *J Agric Food Chem.* 2004;52(12):3679-87.

Assessment of *Foeniculum Vulgare* L. methanolic extract effect on a model of Parkinson's disease. induced by ICV injection of 6-hydroxydopamin in female rats, using behavioral tests

Hassan Nakisa¹, Fatemeh Ayoobi², Vahid Ehsani², Mojtaba Akramian², Fatemeh Khajehasani³, Mohammadreza Rahmani², Mohammad Allahtavakoli², Ali Shamsizadeh⁴,

Background and Aim: Oxidative stresses are involved in neuronal degeneration of substantia nigra and thereby induction of Parkinson's disease. It is reported that *Foeniculum Vulgare* L. can affect lactating and modulating dopaminergic system activity and antioxidant activity as well. In the present study, the effects of methanolic extract of *Foeniculum Vulgare* seeds on a Parkinson's disease model induced by ICV injection of 6-hydroxydopamin (6-OHDA) in female rats were investigated.

Materials and Methods: In this experimental study, 60 female rats were randomly divided into 6 equal groups including saline, Parkinson's disease and Parkinson's groups which were treated by different doses of the extract. Parkinson's disease was induced by i.c.v injection of 6-OHDA. Methanolic extract of *Foeniculum Vulgare* seeds (100 and 200 mg/kg) was gavaged through two ways including repeated gavage (14 days before and 14 days after 6-OHDA injection) and acute gavage (once every day for 14 days after 6-OHDA injection). The induced Parkinson's disease. was evaluated using Rotarod and Wire grasping tests on the day 14th after 6-OHDA injection.

Results: The findings of the study demonstrated that repeated gavage of *Foeniculum Vulgare* extract improved motility and muscle tone in Parkinson's animals ($p < 0.05$). However, acute gavage of the extract had no significant effect on the performance of Parkinson's animals.

Conclusion: Results of the current study showed that chronic administration of *Foeniculum Vulgare* extract may improve Parkinson's symptoms in female rats.

Key Words: Parkinson; *Foeniculum Vulgare* L; 6-hydroxydopamine; Rat

Journal of Birjand University of Medical Sciences. 2015; 22 (2): 125-133.

Received: September 9, 2014

Accepted: July 4, 2015

¹ MSc, Elderly Care Research Center, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran;

² MSc, Physiology-Pharmacology Research Centre, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran;

³ Department of Radiology, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran;

⁴ Corresponding Author; Physiology-Pharmacology Research Centre, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran
ashamsi@rums.ac.ir or alishamsy@gmail.com